

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument ze zasedání

4. 2. 2014

B7-0153/2014

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

v souladu s čl. 110 odst. 2 jednacího řádu

o situaci v Egyptě
(2014/2532(RSP))

**Judith Sargentini, Raül Romeva i Rueda, Margrete Auken, Ulrike
Lunacek**
za skupinu Verts/ALE

**Usnesení Evropského parlamentu o situaci v Egyptě
(2014/2532(RSP))**

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Egyptě, zejména na usnesení ze dnů 4. července 2013¹ a 12. září 2013²,
 - s ohledem na závěry Rady pro zahraniční věci o Egyptě ze dne 22. července a 21. srpna 2013,
 - s ohledem na nedávná prohlášení vysoké představitelky EU Catherine Ashtonové o Egyptě, včetně prohlášení ze dnů 23. a 24. prosince 2013 a 11. , 19. a 24. ledna 2014,
 - s ohledem na dohodu o přidružení mezi EU a Egyptem a na akční plán EU a Egypta v rámci evropské politiky sousedství,
 - s ohledem na nedávná prohlášení vysoké komisařky OSN pro lidská práva a mluvčího generálního tajemníka OSN o Egyptě,
 - s ohledem na „Program udržení nastolené cesty k demokracii“ egyptské prozatímní vlády,
 - s ohledem na ústavu Egypta přijatou v referendu ve dnech 14. a 15. ledna 2014,
 - s ohledem na egyptský zákon č. 107 z roku 2013 upravující právo na veřejné shromáždění, průvody a pokojné protesty,
 - s ohledem na Mezinárodní úmluvu o občanských a politických právech, již Egypt ratifikoval v roce 1982,
 - s ohledem na čl. 110 odst. 2 jednacího řádu
- A. vzhledem k tomu, že ve dnech 14. a 15. ledna byla v referendu s 38% účastí schválena nová egyptská ústava 98 % odevzdaných hlasů; vzhledem k tomu, že předvečer referenda byl poznamenán násilnostmi a zastrašováním a zatýkáním aktivistů vedoucích kampaň za hlasování proti nové ústavě;
- B. vzhledem k tomu, že nová ústava je považována za mírně pokrokovou, neboť zavádí např. ustanovení upravující hospodářská a sociální práva a práva žen, boj proti mučení a odkazuje na mezinárodní nástroje v oblasti lidských práv, které nabývají váhu zákona; vzhledem k tomu, že ústava současně umožňuje případná omezení těchto práv, protože výklad některých článků ponechává na právních předpisech;

¹ Přijaté texty P7_TA(2013)0333.

² Přijaté texty P7_TA(2013)0379.

- C. vzhledem k tomu, že nový text ústavy rovněž umožňuje, aby parlament dvoutřetinovou většinou hlasů vyslovil prezidentovi nedůvěru a prosadil konání předčasných voleb; vzhledem k tomu, že mandát prezidenta je omezen na dvě čtyřletá funkční období; vzhledem k tomu, že nová ústava posílila autonomii soudnictví;
- D. vzhledem k tomu, že nová ústava upevňuje oproti textu z roku 2012 postavení armády zejména tím, že Nejvyšší radě ozbrojených sil (SCAF) uděluje na přechodné osmileté období právo schvalovat navrženého ministra obrany, zavádí širší jurisdikci vojenských soudů na úkor soudů civilních a bezpečnostní služby a armádu nepodřizuje veřejné a právní odpovědnosti a kontrole;
- E. vzhledem k tomu, že ústava zakazuje politickou činnost založenou na náboženském vyznání; vzhledem k tomu, že právo na konání náboženských obřadů a výstavbu míst sloužících k náboženským účelům je omezeno na vyznavače islámu, křesťanství a judaismu;
- F. vzhledem k tomu, že podle plánu přijatého po vojenském převratu mělo dojít během devítiměsíčního přechodného období k přepracování ústavy z roku 2012 a jejímu přijetí v referendu, po němž by měly následovat parlamentní a prezidentské volby; vzhledem k tomu, že prozatímní vláda prohlásila, že národní usmíření a právní stát jsou nejvyššími prioritami její činnosti;
- G. vzhledem k tomu, že dne 26. ledna 2014 prozatímní prezident Adlí Mansúr oznámil, že se prezidentské volby uskuteční na konci dubna; vzhledem k tomu, že prozatímní prezident ještě musí schválit volební zákon; vzhledem k tomu, že dne 26. ledna 2014 SCAF schválila prezidentskou kandidaturu ministra obrany Abd al-Fattáha Chalíla as-Sísího;
- H. vzhledem k tomu, že pokračuje rozsáhlý zátah proti Muslimskému bratrstvu, při němž již byly zatčeny tisíce údajných členů a stoupenců, včetně celého vedení a sesazeného prezidenta Mursího, a proti stovkám osob bylo vzneseno obvinění za podněcování k násilí nebo vraždám; vzhledem k tomu, že soukromé a veřejnoprávní sdělovací prostředky zahájily vysílání kampaní, v nichž veřejné orgány obviňují Muslimské bratrstvo z terorismu a velezrady; vzhledem k tomu, že Muslimské bratrstvo a přidružené organizace byly dne 25. prosince 2013 zakázány;
- I. vzhledem k tomu, že podle odhadů *Amnesty International* zemřelo od 30. června 2013 1 400 osob při politických násilnostech a incidentech, během nichž bezpečnostní složky používaly nepřiměřené násilí k rozehánění demonstrantů; vzhledem k tomu, že organizace občanské společnosti důrazně odsoudily beztrestnost bezpečnostních sil a nečinnost soudnictví;
- J. vzhledem k tomu, že dne 25. ledna 2014 bezpečnostní složky během oslav třetího výročí povstání proti prezidentu Mubarakovi zabily minimálně 64 civilistů a 1 079 demonstrantů bylo zatčeno; vzhledem k tomu, že se jednalo převážně o stoupence sesazeného prezidenta Mursího, kteří podle zpráv tvořili pokojný průvod, proti němuž policie brutálně zakročila; vzhledem k tomu, že několik novinářů sledujících tyto události bylo zatčeno a napadeno;

- K. vzhledem k tomu, že nový zákon o sdružování, jenž byl přijat dne 24. listopadu 2013, je podrobován obecné kritice kvůli rozsáhlému omezení svobody shromažďování a svobody projevu; vzhledem k tomu, že návrh zákona o nevládních organizacích vyvolává znepokojení, neboť by omezil svobodu sdružování a přístup zahraničních nadací, které by musely projít složitým registračním procesem;
- L. vzhledem k tomu, že od července 2013 byl svévolně zatčen a za pokojné aktivity odsouzen vysoký počet předních lidskoprávních a politických aktivistů a aktivistů z řad mládeže; vzhledem k tomu, že při pokojné demonstraci proti vojenským procesům s civilisty byli zatčeni bojovníci za lidská práva Aláa Abd al-Fattáh, Mona Sajfová a Ahmad Abdalláh a později dne 5. ledna 2014 byly proti nim vyneseny rozsudky; vzhledem k tomu, že Národní rada pro lidská práva ve vězení navštívila Ahmada Máhira, Muhammada Ádila, Ahmada Dúmu a Aláa Abd al-Fattáha a odsoudila podmínky, za nichž jsou zadržováni; vzhledem k tomu, že dne 18. prosince policie přepadla Egyptské centrum pro hospodářská a sociální práva a pozatýkala jeho zaměstnance; vzhledem k tomu, že bylo zadrženo několik stovek studentů, kteří se v univerzitních komplexech zapojili do protestů proti převratu, minimálně pět studentů z univerzity Al-Azhar bylo zabito a proti několika studentům byly vyneseny tvrdé rozsudky;
- M. vzhledem k tomu, že Výbor na ochranu novinářů dospěl k závěru, že v důsledku nebyvale rozsáhlého porušování svobody tisku se Egypt vyšplhal mezi deset zemí s nejvyšším počtem vězněných novinářů a že je třetí zemí na světě s nejvyšším počtem zabitých novinářů; vzhledem k tomu, že výbor oznámil, že od července 2013 bylo minimálně pět novinářů zabito a 45 napadeno, že bylo přepadeno 11 zpravodajských stanic a že minimálně 44 novinářů se dlouhodobě nachází v předběžné vazbě, aniž proti nim bylo vzneseno obvinění; vzhledem k tomu, že dne 29. ledna 2014 byli novináři stanice Al-Džazíra obviněni z členství v „teroristické organizaci“ nebo z „šíření nepravdivých zpráv“ (osm novinářů – z toho tři Evropané – se jich nyní nachází ve vazbě);
- N. vzhledem k tomu, že egyptské ženy se nacházejí ve zvláště svízelné situaci; vzhledem k tomu, že aktivistky jsou často terčem násilí, sexuálních útoků a jiných forem ponižujícího zacházení; vzhledem k tomu, že dne 26. listopadu 2013 byla Mona Sajfová spolu s tuctem dalších demonstrantek, které se účastnily pochodu proti vojenským soudům s civilisty, zbita a sexuálně napadena a poté sama ponechána na opuštěném místě daleko od Káhiry;
- O. vzhledem k tomu, že na Sinajském poloostrově roste počet teroristických a násilných útoků na bezpečnostní složky; vzhledem k tomu, že oficiální statistiky uvádějí, že od 30. června 2013 zemřelo při násilných srážkách 95 příslušníků bezpečnostních složek; vzhledem k tomu, že se teroristické útoky šíří do dalších částí země; vzhledem k tomu, že egyptské orgány ze všech útoků viní Bratrstvo, ačkoli se k nim přihlásila islamistická skupina Ansár Bajt al-Maqdis;
- P. vzhledem k tomu, že sociální, finanční a hospodářské klima v Egyptě se neustále zhoršuje;
- Q. vzhledem k tomu, že EU je hlavním hospodářským partnerem Egypta a jeho hlavním

zdrojem zahraničních investic; vzhledem k tomu, že pracovní skupina EU-Egypt schválila rozsáhlý soubor pomoci na léta 2012–2013 ve výši 5 miliard EUR;

- R. vzhledem k tomu, že v souladu s evropskou politikou sousedství revidovanou po Arabském jaru a zejména s přístupem „větší podpora za lepší výsledky“ je úroveň a rozsah angažovanosti EU v Egyptě založena na pobídkách a závisí na pokroku, který tato země činí při dodržování svých závazků, pokud jde o demokracii, právní stát, lidská práva a rovnost pohlaví; vzhledem k tomu, že dne 21. srpna 2013 Rada pro zahraniční věci pověřila vysokou představitelku, aby přezkoumala pomoc EU v rámci evropské politiky sousedství a dohodu o přidružení na základě závazku Egypta k dodržování zásad, o něž se tato pomoc opírá; vzhledem k tomu, že Rada rozhodla, že pomoc v socioekonomickém odvětví a pomoc občanské společnosti bude pokračovat, avšak spolupráce EU s Egyptem bude přizpůsobena vývoji v této zemi;
- S. vzhledem k tomu, že volební pozorovací mise EU bude vyslána za těchto podmínek: politické strany a jednotliví kandidáti musí požívat svého zákonného práva na účast ve volbách; je nutné dodržovat svobodu projevu, a umožnit tak případnou kritiku úřadující vlády, jakož i svobodu pohybu a svobodu shromažďování; všechny soupeřící strany a kandidáti musí mít dostatečný přístup ke sdělovacím prostředkům;
1. vyjadřuje hluboké znepokojení nad upevněním zpola autoritářského režimu v Egyptě, jenž byl nastolen po vojenském zásahu proti prezidentu Mursímu, a nad odklonem země od jejích ambicí v oblasti sociální spravedlnosti, lidských práv a demokracie, jež byly podnětem k povstání egyptské společnosti v roce 2011;
 2. vyjadřuje výhrady k nedávno schválené ústavě; konstatuje, že ústava přináší několik formálních zlepšení v porovnání s předchozím textem, zejména v souvislosti s ochranou lidských práv; je však mimořádně znepokojen ustanoveními, která nadále zajišťují privilegované postavení a beztrestnost armády;
 3. domnívá se, že nízká účast v referendu, zprávy o nesrovnalostech při hlasování, použití státních zdrojů na podporu ústavy a zásah proti účastníkům kampaně namířené proti ústavě zpochybňují zákonnost celého procesu, který tak představuje promarněnou příležitost k položení základů národního konsenzu, usmíření a institucionální a politické stability země;
 4. co nejrozhodněji odsuzuje použití naprosto nepřiměřeného násilí egyptskými bezpečnostními složkami a tragické ztráty na životech pokojných demonstrantů při četných protestech konaných od července 2013, včetně poslední demonstrace, která proběhla dne 25. ledna 2014; naléhavě vyzývá egyptské orgány, aby všechny tyto události důkladně, nezávisle a nestranně vyšetřila; připomíná, že je důležité zajistit, aby vyšetřovací komise ustavená prezidentským výnosem z prosince 2013 byla schopna plnit svůj mandát k vyšetření událostí následujících po 30. červnu; obává se, že toto státem organizované násilí může být podnětem k další radikalizaci v zemi;
 5. vyjadřuje hluboké znepokojení nad rychlým šířením praxe svévolného zadržování a vynášení rozsudků nad bojovníky za lidská práva a mladými aktivisty za jejich zákonný boj za ochranu lidských práv; je velmi znepokojen novým zákonem o shromažďování přijatým dne 24. listopadu 2013, který výrazně omezuje právo na

demonstrace; vyzývá egyptské orgány, aby zachovaly základní svobody shromažďování a projevu v souladu s povinnostmi Egypta, které vyplývají z jeho ústavy a mezinárodních dohod; vyzývá egyptské orgány, aby zákon o shromažďování přezkoumaly a aby se v této věci i v otázce připravovaného návrhu zákona o nevládních organizacích obrátily na Benátskou komisi Rady Evropy;

6. zdůrazňuje, že při podpoře pokojné a úplné politické a sociální transformace této země má zásadní význam skutečná a nezávislá občanská společnost; vyzývá egyptské orgány, aby občanské společnosti umožnila svobodné působení; vyzývá je, aby okamžitě propustily všechny osoby, které jsou zadržované bez obvinění, a aby ostatním osobám zajistily spravedlivý soudní proces; žádá zejména zrušení rozsudků vynesených nad Ahmadem Máhirem, Ahmadem Dúmou, Muhammadem Ádilem, Abd al-Fattáhem, Monou Saifovou a Ahmadem Abdalláhem a všemi ostatními pokojnými mladými aktivisty odsouzenými k trestu odnětí svobody a okamžité a bezpodmínečné propuštění všech zadržovaných aktivistů; žádá, aby bylo vyšetřeno údajné špatné zacházení s Abd al-Fattáhem a jeho manželkou;
7. vyjadřuje politování nad zhoršujícím se mediálním prostředím, které dusí svobodu projevu, zmenšuje prostor pro veřejnou diskusi a přeje autocenzuru; je velmi znepokojen zprávami o fyzických útocích na novináře a bloggery a jejich svévolném zatýkání a o útocích a zavírání zpravodajských stanic, které jsou kritické k vládnoucím silám nebo které straní svržené Mursího vládě; vyzývá prozatímní vládu, aby zachovala svobodu sdělovacích prostředků v souladu s ustanoveními nové ústavy, aby propustila všechny novináře, včetně novinářů Al-Džazíry, proti nimž byla vznesena naprosto falešná obvinění, a aby bezodkladně podnikla kroky na ochranu novinářů a vyšetření a potrestání všech násilných činů, které na nich byly spáchány;
8. odsuzuje pokračující tvrdé zásahy egyptské armády, za pomoci policejních sil a složek soudní moci, proti přívržencům Muslimského bratrstva; domnívá se, že masové zatýkání a represe vůči vedení Bratrstva snižuje vyhlídky na trvalé řešení politické rozpolcenosti egyptské společnosti a dále upevňuje nekompromisní postoje na všech stranách;
9. zdůrazňuje, že je naléhavě třeba zahájit proces národního usmíření, který by zahrnoval všechny umírněné politické a společenské síly v Egyptě a bez něhož by se největší země Arabského jara stále více vzdalovala od nadějí široké veřejnosti zažehnutých v roce 2011; vyzývá umírněné složky Bratrstva, aby tento proces aktivně podporovaly a staly se jeho součástí; vyzývá všechny strany, aby upustily od štvavé rétoriky a zavázaly se k mírovému politickému vyjadřování;
10. je velmi znepokojen zhoršující se bezpečnostní situací v Egyptě a rostoucím počtem teroristických útoků a dalších násilných činů páchaných islamistickými skupinami; je mimořádně znepokojen situací na Sinajském poloostrově, včetně obchodování s lidmi; vyjadřuje solidaritu obětem a uznává legitimní potřebu boje proti terorismu a zajištění veřejné bezpečnosti; podporuje veškeré úsilí, které egyptské orgány vynakládají na vyřešení této situace způsobem, který je v souladu s normami v oblasti lidských práv; vyzývá egyptské orgány, aby se zabývaly dlouhodobou nespokojeností beduínské populace na Sinaji, která vyplývá z jejich politického odcizení a špatné ekonomické

situace; žádá, aby byly odstraněny překážky bránící tomu, aby na Sinaji zazněly nezávislé hlasy;

11. vyzývá dočasnou vládu, aby plně spolupracovala s OSN v oblasti lidských práv, např. tím, že schválí stále nevyřízené žádosti několika nezávislých zpravodajů o návštěvu, a dostála svému závazku otevřít regionální kancelář Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva; vyzývá orgány, aby otevřené pozvání k návštěvě Egypta rozšířily – po vzoru Tuniska v roce 2011 – na všechny zvláštní zpravodaje; vyzývá ESVČ a členské státy, aby na příštím zasedání Rady OSN pro lidská práva žádaly přijetí zvláštní rezoluce o Egyptě a svolání mimořádné schůze k situaci v Egyptě;
12. vyzývá orgány EU a členské státy, aby jasně a jednotně vyjádřily nesouhlas s návratem Egypta k autoritářskému režimu bezpečnostních složek; zdůrazňuje, že EU by měla pokračovat v komunikaci s egyptským režimem, avšak že by s ním neměla udržovat „standardní“ vztahy; dále zdůrazňuje, že by měla svou politiku vůči Egyptu adekvátně přehodnotit podle zhoršující se politické situace v zemi; vyzývá EU, aby vystoupila proti tvrdým zásahům vůči bojovníkům za lidská práva, disidentům a opozičním silám a aby důrazně vyzvala prozatímní vládu, aby se věrohodně zavázala k zahájení procesu demokratické transformace, zejména tak, že dodrží své sliby a uspořádá volby podle mezinárodních standardů, zachová svobodu shromažďování a sdružování a zahájí věrohodné, nezávislé vyšetřování násilí, které si od 3. července vyžádalo oběti na životech; vyzývá vysokou představitelku, místopředsedkyni Komise a všechny přední představitele EU, kteří navštíví Egypt, aby systematicky upozorňovali na jednotlivé případy zadržovaných nebo ohrožených obránců lidských práv a usilovali o osobní schůzky s těmito lidmi;
13. žádá Komisi a členské státy EU, aby zůstaly pozastaveny všechny programy pomoci určené Egyptu, pokud z nich nemá přímý prospěch nezávislá občanská společnost a nejzranitelnější složky populace; žádá, aby Rada pro zahraniční věci poskytla vysvětlení k uplatňování jejího rozhodnutí ze dne 21. srpna 2013 o omezení vývozu zbraní a spolupráce v oblasti bezpečnosti a aby do té doby byl pozastaven veškerý vývoz zbraní a pomoc poskytovaná v oblasti bezpečnosti egyptské policii nebo ozbrojeným či jiným bezpečnostním složkám;
14. trvá na tom, že volební pozorovatelská mise EU plánovaná v souvislosti s nadcházejícími volbami musí být vyslána jedině za podmínky, že bude schopna účinně sledovat hlasování v souladu s příslušnými unijními a mezinárodními zásadami; domnívá se, že stávající atmosféra vážných omezení svobody shromažďování a svobody projevu není dobrou předzvěstí otevřeného volebního prostředí, a varuje, že mezinárodní pozorovatelé mohou legitimovat nevyhovující a nedemokratický proces; vyzývá ESVČ a členské státy, aby podpořily výraznou účast domácích pozorovatelů během parlamentních i prezidentských voleb;
15. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států a prezidentovi, vládě a horní komoře parlamentu Egypta.